

Ordlista

A

Aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar

Arbetspensionsanstaltens gemensamma buffert som bär en del av risken vid växlingar i aktieavkastningen. År 2017 var den aktieavkastningsbundna delen av ansvarsskulden 15 % och från och med 2018 20 %. Tilläggsförsäkringsansvaret kan variera mycket då aktiernas värde förändras. Som minst kan det minska ansvarsskulden med 20 % och som mest öka den med 1 %. Om storleken överstiger 1 % av ansvarsskulden, stärks fonderingen av ålderspensionerna med den överstigande delen.

ArPL-återlåning

Försäkringstagaren har rätt att återlåna en del av den ansvarsskuld som inlöst för den egna ArPL-försäkringen (fond som kan återlånas), om förutsättningarna i försäkringsvillkoren uppfylls. Låneräntan noteras dagligen för olika lånetider.

Avkastningskrav på ansvarsskulden

Avkastningskravet på ansvarsskulden utgörs av den fondränta som används vid beräkningen av pensionsansvaret, avsättningskoefficienten för pensionsansvaret som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet samt andelen för aktieavkastningen, som fås i efterhand. Fondräntan är 3 %. År 2017 var avsättningskoefficienten i genomsnitt cirka 1,36 %. Från och med 1.1.2018 är avsättningskoefficienten 1,35 %. År 2017 var andelen för aktieavkastningen cirka 1,44 %.

B

Beräkningsränta

Beräkningsräntan används som ränta för bl.a. försäkringsavgifter och vissa andra poster. Beräkningsräntan fastställs halvårsvis utgående från arbetspensionsanstaltens genomsnittliga solvens. Under år 2017 var beräkningsräntan under början av året 4,75 % och under slutet av året 5,25 %. Från 1.1.2018 är räntan 5,5 %.

D

Derivatinstrument

Placeringsinstrument vars värde bygger på det framtida värdet av annan underliggande egendom, som värdepapper, index, valuta, nyttigheter eller rättigheter.

F

Fördelat tilläggsförsäkringsansvar

En på de enskilda försäkringarna fördelad del av premieansvaret. Till det fördelade tilläggsförsäkringsansvaret överförs utgående från arbetspensionsbolagets solvensställning en del av

VARMA

placeringsverksamhetens och omkostnadsrörelsens resultat för att delas ut till kunderna i form av återbäringar följande år. Till kunderna fördelas överföringen till kundåterbäringar i proportion till de ackumulerade pensionsåtagandena och försäkringsavgifterna.

Försäkringsrörelsens resultat

Skillnaden mellan försäkringsavgifterna och de utbetalda ersättningarna i fråga om ålders- och invalidpensioner samt avgiftsförluströrelsen. Ett positivt resultat i försäkringsrörelsen ökar det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret som ingår i solvenskapitalet och ett negativt resultat minskar det. Fram till 2016 användes utjämningsbeloppet som buffert mot fluktuationer i försäkringsrörelsens resultat.

Försäkringsteknisk ansvarsskuld

En i bokslutet införd uppskattning av bolagets framtida pensionsutgifter till den del de fonderats. Består av premieansvaret och ersättningsansvaret. Premieansvaret omfattar ansvar för framtida pensionsfall till den del pension har intjänats fram till räkenskapsperiodens slut. Med ersättningsansvar avses kapitalvärdet av fonderade delar för utbetalning av framtida pensioner för pensionsfall som redan har inträffat.

Kundåterbäring

Rabatt på försäkringsavgiften. Baserar sig i enlighet med beräkningsgrunderna på arbetspensionsförsäkringsbolagets solvens och verksamhetens effektivitet (se även fördelat tilläggsförsäkringsansvar).

L

Lagstadgade avgifter

Av driftskostnaderna täcks Pensionsskyddscentralens, Finansinspektionens och Besvärsnämndens för arbetspensionsärenden kostnader, dvs. dessa lagstadgade avgifter, med en egen andel som ingår i försäkringsavgiften.

Likviditet

Bl.a. värdepappersmarknadens förmåga att förmedla stora transaktioner.

M

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses placeringsobjektens värdefluktuationer.

O

Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar

Utgör en del av premieansvaret och inräknas i arbetspensionsbolagets solvenskapital. Till det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret överförs återstoden (se fördelat tilläggsförsäkringsansvar) av placeringsverksamhetens resultat, omkostnadsresultat och försäkringsrörelsens resultat, och det fungerar som buffert i händelse av växlingar i placeringarnas värde och försäkringsrörelsens resultat.

Omkostnadsinkomst

Inkluderar den omkostnadsdel som ingår i försäkringsavgiften och av invalidpensionsdelen som ingår i försäkringsavgiften den andel som är reserverad för kostnader för pensionsavgöranden. Med omkostnadsinkomsten täcker man arbetspensionsbolagets totala driftskostnader med undantag av kostnader för administration av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan, kostnader för skötseln av placeringsverksamheten samt lagstadgade avgifter.

Omkostnadsresultat

Omkostnadsresultatet anger hur stor del av omkostnadsinkomsten som inte gått åt till bolagets driftskostnader. Driftskostnaderna i förhållande till försäkringsavgiftens omkostnadsdel visar bolagets effektivitet: ju lägre talet är, desto effektivare är verksamheten.

P

Pensionsutdraget

Ett sammandrag av arbetshistorian av vilket framgår registrerade arbetsinkomster från anställningar och företagsverksamhet under åtminstone de fem senaste åren, socialförmåner som inverkar på pensionen och uppgifter om den arbetspension som tjänats in fram till slutet av föregående år. Det lönar sig att kontrollera utdraget, eftersom fel eller brister kan minska den framtida pensionen. De kunder som omfattas av pappersutdragstjänsten får sitt utdrag per post vart tredje år. De som har fyllt 60 år får fortfarande sitt pensionsutdrag per post varje år. De som har valt ett elektroniskt pensionsutdrag kan kontrollera sitt utdrag varje år.

Placeringsverksamhetens resultat

Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde fås när man till nettointäkterna av placeringsverksamheten lägger förändringen i värderingsdifferenserna. Placeringsverksamhetens resultat fås när man från placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde drar av avkastningskravet på ansvarsskulden.

S

Solvenskapital

Arbetspensionsbolagets solvens mäts med solvenskapitalet, som består av eget kapital, ackumulerade bokslutsdispositioner, värderingsdifferenser och ofördelat tilläggsförsäkringsansvar. Med solvenskapitalet bereder sig arbetspensionsbolaget på placerings- och försäkringsrisker.

Solvenskrav

Solvenskraven baserar sig på riskbenägenheten i de placeringar som utgör täckning för ansvarsskulden. De ställs i allmänhet i relation till beloppet för ansvarsskulden. I beräkningen av solvensgränsen beaktas även försäkringsrisken, dvs. fluktuationer i försäkringsrörelsens resultat. Minimikapitalkravet är en tredjedel av solvensgränsen. Maximibeloppet av solvenskapitalet är solvensgränsen multiplicerad med fyra. Nya solvenskrav trädde i kraft 1.1.2017.

U

Utjämningsavsättning

Arbetspensionsanstaltens gemensamma buffert som säkerställer finansieringen av gemensamt finansierade pensionsdelar även under sämre konjunkturlägen.

Utjämningsbelopp

Bolagsspecifik buffert som ingår i ersättningsansvaret och som uppkommit av riskrörelsens resultat. Med denna buffert garderade sig bolaget mot fluktuationer i försäkringsrörelsens resultat, dvs. bland annat sådana år när det beviljades fler nya pensioner än vad som uppskattats när avgiften fastställdes. Utjämningsansvaret fördelade sig på ålderspensions-, invalidpensions- och avgiftsförlustdelarna. Utjämningsbeloppet slogs ihop med det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret 1.1.2017.

V

Value at Risk (VaR)

VaR-talet anger det största möjliga värdet av förlustrisken i placeringarna med en given sannolikhet över en given tidsperiod. Med CVaR (Continue Value at Risk) avses på motsvarande sätt de förväntade förlusterna som överstiger VaR-talet.

Volatilitet

Växlingar i placeringens värde.

Värderingsdifferens

Skillnaden mellan placeringarnas verkliga värde och bokföringsvärde. Ingår i arbetspensionsbolagets solvenskapital. Förändringen i värderingsdifferenserna utgör en del av placeringsverksamhetens resultat.

Ö

Överflyttningar av försäkringar mellan bolagen

Försäkringstagaren kan flytta över sina arbetspensionsförsäkringar från ett bolag till ett annat. Avtalet ska sägas upp senast den sista mars, juni, september eller december och överförs till det nya bolaget tre månader senare. Nästa gång kan försäkringen flyttas över till ett annat bolag först sedan den varit i det nya bolaget i minst ett år.